

BA NGƯỜI CÙNG MANG HỌ GARRIDEB

Cuối tháng 6-1902, không bao lâu sau cuộc chiến tại Nam Phi, Holmes phải nằm liệt giường mấy ngày liền. Thỉnh thoảng anh ta bị như vậy. Nhưng sáng đó, Holmes xuất hiện, tay cầm một văn kiện dài, một tia tinh nghịch rực sáng trong đôi mắt.

- Anh Watson, đây là cơ hội để anh kiếm tiền: anh đã nghe cái họ Garrideb rồi chứ?

- Chưa.

- Vậy thì, khi anh thộp được một người mang cái họ Garrideb, anh sẽ thành triệu phú.

- Tại sao vậy?

- Chuyện dài lắm, chưa bao giờ chúng ta gặp một chuyện quái dị như vậy! Vài phút nữa, vai chính sẽ tới đây. Nhưng trong khi chờ đợi, chúng ta cần tìm một người mang cái họ Garrideb.

Tôi tìm trong cuốn danh bạ điện thoại và bỗng la to:

- Có một người nè!

Holmes cầm lấy cuốn danh bạ, đọc to.

- Nanthan Garrideb, số 136, đường Little Ryder. Anh Watson! Rất tiếc, đây chính là anh chàng mà tôi đang đợi. Địa chỉ này được ghi trong thư nè. Ta cần một người Garrideb khác!

Bà Hốt-xơn đi vào với một danh thiếp đặt trên mâm. Tôi lấy lên, liếc qua, và la to.

- Nó đây! John Garrideb! Cố vấn pháp luật Moorville Kansas, U.S.A.

Holmes cười nụ rồi nhìn cái danh thiếp.

- Tìm thằng khác, anh Watson à! Thằng cha này cũng ở trong bàn cờ rồi. Tôi không ngờ đã gặp y hồi sáng này. Nhưng dù sao y cũng sẽ cung cấp cho chúng ta vài thông tin hữu ích.

Ông John Garrideb, cố vấn pháp luật, rất lùn nhưng nở nang, đôi mắt rực sáng của ông ta lôi cuốn sự chú ý của người đối thoại.

- Thưa, đây là ông Holmes? - Ông ta hỏi rồi lần lượt nhìn chăm chăm vào mặt chúng tôi - À, đúng rồi! Ảnh chụp khá giống, thưa ông, tôi mạn phép nêu ra nhận xét này. Tôi tin rằng ông có nhận được một lá thư của người trùng họ với tôi, ông Narthan Garrideb?

- Mời ông ngồi - Sherlock Holmes nói - Tôi đoán chúng ta còn phải nói chuyện lâu...

Holmes lấy một văn kiện trên giấy tốt.

- Ông tên là John Garrideb, có tên trong văn kiện này. Ông có sống một thời gian tại Anh quốc?

- Tại sao ông hỏi tôi câu này thưa ông Holmes?

Mắt ông ta toát ra một sự ngờ vực đột ngột. - Toàn thể y phục của ông được may tại Anh!

Ông Garrideb cười gượng gạo.

- Làm sao ông phát hiện được điều này?

- Cái cách cắt vai của áo vét-tông, cái mũi ghêch lên của đôi giày... Bất cứ ai khác cũng thấy được như tôi.

- À, tôi không dè rằng tôi có vẻ như một người Anh chính cống. Công việc buộc tôi đến đây. Do đó, toàn thể y

phục của tôi đều được mua sắm tại Luân Đôn. Thôi, đề nghị chúng ta chuyển đề tài qua cái văn kiện trên tay ông?

Hãy nhẫn nại, ông Garrideb, hãy nhẫn nại! - Holmes nói nho nhỏ - ủa mà tại sao ông Narthan không cùng đi?

- Nhưng tại sao Narthan lại kéo ông vào vụ này? Tại sao vụ này lại cần đến ông? Đây là một cuộc nói chuyện hoàn toàn liên quan giữa hai người chúng tôi, thế rồi tại sao hấn nổi hứng đi mời một thám tử tiếp tay?

- Sáng kiến của ông ấy không hề nhằm chống lại ông, ông Garrideb! Ông ấy muốn đạt mục đích mau hơn, có lợi cho cả hai ông. Ông ta biết rằng tôi có vài phương tiện thu nhật tin tức, ông ta chạy tới nhờ vả tôi là chuyện thường.

Gương mặt của người khách sáng lên dần.

- Tốt thôi! Khi gặp hấn sáng nay, tôi được biết hấn có cầu cứu tới một thám tử, tôi liền xin ngay địa chỉ và chạy tới đây. Tôi không muốn cảnh sát can thiệp vào một việc riêng tư. Tuy nhiên nếu ông bằng lòng giúp chúng tôi kiểm tra người thứ ba, thì có gì là nguy hại!

- Đúng vậy. Và giờ đây, thưa ông, sẵn có ông ở đây, chúng tôi ước mong được chính ông trình bày câu chuyện cho rõ ràng. Ông bạn thân Watson của tôi chưa được biết các chi tiết.

Ông Garrideb nhìn tôi với đôi mắt thiếu thiện cảm.

- Ông ấy cần biết chuyện à?

- Chúng tôi có thói quen làm việc chung với nhau.

- Nếu vậy, tôi sẽ cố gắng trình bày cho gọn. Nếu quý vị là người gốc ở tiểu bang Kansas, tôi khỏi phải dông dài về ông Alexander Hamilton Garrideb. Ông ta phát tài nhờ kinh doanh địa ốc và đầu cơ chứng khoán lúa mì ở

Chicago. Ông ta không có con cái nối dõi. Nhưng ông hãnh diện về cái tên họ lạ tai của mình. Đó là lý do khiến tôi và ông ấy quen nhau. Tôi ngụ tại Topeka, lo về việc pháp lý. Một ngày nọ, tôi được hân hạnh tiếp ông ấy. Ông ta kinh ngạc khi thấy có một người thứ hai mang họ ông. Tức thì ông ta dốc lòng tìm xem trên thế giới này còn ai khác mang cùng một họ Garrideb.

- "Hãy đi kiểm tra cho tôi thêm một người nữa!"

Ông ấy bảo tôi.

Tôi trả lời rằng tôi là một người rất bận rộn, không thể dành trọn cuộc đời đi chu du thế giới để tìm vài người mang họ Garrideb.

- Chính đó là điều anh phải làm nếu chuyện đời diễn đúng như dự liệu - Ông ta nói tiếp với tôi, và tôi tưởng ông ấy nói đùa thôi. Ai dè nó có ẩn ý.

Thật vậy, ông chết trong năm đó, để lại một di chúc, di chúc kỳ dị nhất ở tiểu bang Kansas. Ông đã chia của cải của ông thành ba phần, trao cho ba người mang họ Garrideb. Mỗi người sẽ được 5 triệu đô-la. Nhưng chúng tôi chỉ có quyền được hưởng gia tài khi đã trình diện đủ ba người tại văn phòng công chứng.

Cái mối này hấp dẫn đến nỗi tôi bỏ văn phòng cố vấn pháp luật để đi kiếm hai thằng Garrideb nữa. Ở Hoa Kỳ không nơi nào có. Tôi bèn vượt Đại Tây Dương, quyết tìm khắp nước Anh này. Bước đầu tiên, tôi kiếm được một Narthan Garrideb trong danh bạ điện thoại của Luân Đôn. Tôi gặp ông ta hôm kia và cho ông ta hay chuyện đó. Rủi thay, ông này không quen một Garrideb nam giới nào khác. Vì chúc thư dặn: Ba người đàn ông. Vậy chúng tôi vẫn còn thiếu một Garrideb. Nếu ông có thể giúp chúng tôi bổ khuyết chỗ trống đó, chúng tôi sẽ đền ơn trọng hậu.

- Anh Watson - Holmes vừa cười vừa hỏi tôi - Tôi có cho anh hay trước rằng đây không phải là chuyện tâm phào, phải không? Thưa ông, phải chăng phương cách chắc ăn nhất để moi thêm một Garrideb nữa, là nhả tin trên báo.

- Tôi đã làm rồi, nhưng vẫn không có hồi âm.

- À, à! Nhân tiện, tôi xin hỏi thêm: Nghe ông từ Topeka đến, tôi mừng lắm, tôi có liên lạc thư tín với một người nay đã chết. Đó là bác sĩ Lysander Starr. Ông này làm thị trưởng năm 1890 đó.

- Lão bác sĩ Satrr kính yêu! - Khách nói lớn - Bên đó mọi người đều rất tôn kính ông cụ - Thưa ông Holmes, tôi đoán rằng chúng ta nên thông tin cho nhau. Hy vọng sẽ gặp ông trở lại vào một ngày rất gần.

Nói xong, người Hoa Kỳ kiêu từ.

Holmes đốt cái tẩu, ngồi lặng thinh hồi lâu với một nụ cười kỳ lạ trên môi.

- Sao? - Cuối cùng anh hỏi tôi - Tôi thắc mắc, anh Watson, tôi rất thắc mắc.

- Thắc mắc điều gì?

Holmes rút cái tẩu ra khỏi miệng.

- Tôi không biết động cơ nào đưa thằng cha này tới đây. Suýt chút nữa là tôi hỏi thẳng hắn rồi. Nhưng tôi nghĩ kịp nên để hắn lầm tưởng đã bịp được chúng ta. Hắn mặc một cái vét-tông kiểu Luân Đôn, một cái quần xệ tới đầu gối! Đồ cũ cả năm rồi! Theo văn kiện này và theo lời của hắn thì hắn là một người Hoa Kỳ tỉnh lẻ mới vừa đến Luân Đôn! Có bài nhả tin nào của hắn trên báo đâu? Tôi theo dõi các mục này hằng ngày mà! Tôi có quen với bác sĩ nào tên là Lysander Starr tại Topeka đâu! Hắn rất là gian dối. Tôi cho rằng hắn quả là người Hoa Kỳ, nhưng

giọng nói đã bớt cứng vì lưu trú tại Anh được vài năm rồi. Bí mật đằng sau cái màn tìm người phi lý này là cái trò gì đây? Hẳn đáng được chúng ta lưu tâm vì chắc chắn hẳn là một tên đại lưu manh. Ta cũng cần tìm biết xem người kia có cùng một băng bịp không? Hãy liên lạc điện thoại với y xem sao.

Bên kia đầu dây tôi nghe một giọng gà mái.

- Vâng, đây là Narthan Garrideb. Ông Holmes có đó không? Tôi rất cần gặp ông Holmes.

Holmes cầm ống nghe và tôi nghe cách hành văn thường lệ của anh:

- Vâng, ông ấy có đến đây... Từ bao lâu?... Hai ngày thôi à!... Vâng, đương nhiên, viễn cảnh quả là hấp dẫn. Tối nay ông có ở nhà chứ? Tôi đoán là người cùng họ với ông sẽ không có mặt chứ... Tốt lắm, chúng tôi sẽ đến, vì tôi cần nói chuyện với ông. Bác sĩ Watson cũng sẽ có mặt. Vậy thì khoảng 6 giờ, chúng tôi sẽ đến ông. Đừng nói chỉ với ông bạn Hoa Kỳ cả nhé. Tốt lắm, kính chào ông!

Chúng tôi đến đường Little Ryder vào lúc ánh hoàng hôn buông xuống khu phố. Ngôi nhà chúng tôi tới là một kiến trúc bao la theo lối cổ. Khách hàng của chúng tôi đã có mặt ở đó. Hai cửa sổ to tướng mà chúng tôi thấy thuộc cái phòng lớn, nơi chủ nhà làm việc lúc đêm khuya. Holmes chỉ cho tôi cái bản đồ nhỏ ghi một tên họ lạ tai.

- Anh Watson, đây đâu phải là cái bản đồ mới! - Holmes chỉ cái bản đồ phai màu - Như vậy là họ thật đó.

Căn nhà có cầu thang chung cho tất cả mọi người ở thuê. Tại cửa chính có nhiều bảng đồng ghi tên các văn phòng hoặc các căn hộ tư nhân. Khách hàng của chúng tôi đích thân ra mở cửa và giải thích rằng bà giúp việc ra về hồi 4 giờ. Ông Narthan Garrideb khoảng lục tuần, cao

lêu nghêu, uốn ẹo, lưng còm, gầy và hói. Ông có một khuôn mặt xương và nước da xám của người không bao giờ tập thể dục.

Căn phòng giống như một viện bảo tàng nhỏ, vừa rộng, vừa sâu; chỗ nào cũng tủ, cũng học, đầy nghẹt mẫu địa chất và mẫu sinh vật. Chính giữa là một cái bàn ngổ ngang những mảnh vụn, quây quần quanh một ống đồng to tướng của một kính hiển vi. Đằng này là một tủ kiếng đựng tiền xưa. Đằng kia là một cái học đầy áp dụng cụ bằng đá lửa. Đằng sau cái bàn, giữa là một cái tủ lớn đựng xương hoá thạch. Chắc chắn đây là một người nghiên cứu lung tung. Trong lúc đứng trước mặt chúng tôi, ông cầm miếng da len chùi chùi một đồng tiền xưa.

- Thưa ông Holmes, ở đây có một chỗ ngồi. Để tôi dẹp các cái xương này qua một bên. Còn ông... à, thưa bác sĩ Watson! Ông vui lòng nhích nhẹ cái lọ Nhật Bản này... Bác sĩ của tôi khuyên tôi ra ngoài nhiều hơn, nhưng đi chơi sao được khi công việc còn lu bù? Tôi có thể đoán chắc với hai ông rằng nếu cần kiểm kê một tủ thôi, có lẽ ba tháng cũng chưa xong.

Holmes quan sát căn phòng với cái nhìn buồn cười.

- Ông không bao giờ đi chơi thật sao?

- Thỉnh thoảng tôi đi xe ngựa tới Sotheby hoặc tới Christie là những tiệm đồ cổ mà tôi thích. Ngoài ra, tôi không bao giờ đi đâu khác. Nhưng thưa ông Holmes, ông có thể đoán biết cái chấn động khủng khiếp khi tôi nghe tin đó. Chỉ cần thêm một Garrideb nữa là cuộc đời tôi huy hoàng. Chắc chắn là chúng ta sẽ kiếm ra anh chàng đó. Trên toàn thế giới này làm gì mà không có những Garrideb khác. Tôi nghe nói rằng ông thường lo những công việc lạ. Đó là lý do tại sao tôi tiếp xúc với ông. Tôi

nhìn nhận rằng anh chàng Hoa Kỳ đã không sai lầm khi trách cứ tôi không nghe theo lời y, nhưng tôi đã xử sự một cách tích cực.

- Ông có lý! Nhưng ông có thực sự muốn có một mảnh đất tại Hoa Kỳ không? - Chắc chắn là không. Không có gì có thể thuyết phục tôi bỏ các bộ sưu tập của tôi. Nhưng anh chàng Hoa Kỳ cam kết sẽ mua phần của tôi ngay khi quyền sở hữu của chúng tôi được nhìn nhận. Hẳn chịu mua với giá 5 triệu! Hiện có khoảng một chục cái mẫu ngoài thị trường, tôi cần phải mua, nhưng không tiền. Ông hãy tưởng tượng tôi có thể làm biết bao việc với 5 triệu Mỹ kim. Tôi mơ ước một bộ sưu tập có tầm cỡ quốc gia. Tôi sẽ trở thành nhà sưu tầm lớn của thời đại!

Mất ông ta sáng rực ở đằng sau cặp kiếng. Rõ ràng là ông Narthan Garrideb sẽ không tiếc công để tìm ra một người đồng họ.

- Tôi chỉ tới đây để làm quen với ông - Holmes nói - Và tôi cảm thấy không nên làm gián đoạn công việc nghiên cứu của ông lâu hơn. Tôi không cần phải hỏi han ông nhiều, bởi vì tôi có thư ông trong túi và thư này khá rõ ràng. Tôi đã bỏ sung nó qua cuộc tiếp xúc với anh chàng Hoa Kỳ rồi. Tôi đoán rằng trước đây ông chưa hề quen biết với anh chàng này?

- Quả vậy, chỉ mới hôm thứ ba tuần vừa rồi.

- Ông ấy có cho ông biết qua về cuộc nói chuyện giữa ông ấy và tôi hôm nay không?

- Có, ông ấy đi thẳng tới nhà tôi sau khi gặp ông. Trước khi gặp ông, ông ấy giận dữ lắm.

- Tại sao?

- Hình như ông ấy cảm thấy bị xúc phạm. Nhưng sau khi gặp ông, thì tươi tỉnh lại rồi.

- Ông ấy có đề nghị với ông một cách hành động nào không?

- Thưa ông, không.

- Ông ta có hỏi hoặc đã mượn được tiền của ông chưa?

- Không, thưa ông.

- Ông không biết được mục đích của ông ta sao?

- Không, chỉ biết cái mục đích mà ông ta nói.

- Ông có cho ông ấy biết về cuộc gặp gỡ này của chúng ta bằng điện thoại không?

- Thưa ông, có.

- Tôi thấy rằng ông ấy đang thắc mắc.

- Trong các sưu tập của ông, ông có những cái mẫu giá trị lớn lắm phải không?

- Không, thưa ông. Đó là những sưu tập tốt, nhưng không có giá trị gì ghê gớm lắm đâu!

- Ông có sợ ăn trộm không?

- Thưa ông, không.

- Ông cư ngụ ở đây được bao lâu rồi?

- Gần 5 năm.

Cuộc chất vấn của Holmes bị gián đoạn bởi một cái đám tay dữ dội trên cửa lớn. Thân chủ của chúng tôi vừa mở ra thì người Hoa Kỳ bước vào. Ông tỏ ra rất bức bối.

- À, có ông đây nữa! - Ông ta vừa la to vừa vẫy một tờ nhật báo - Tôi hy vọng đến đúng lúc, ông Narthan Garrideb, xin chúc mừng ông! Hiện ông là một triệu phú! Về phần ông, thưa ông Holmes, chúng tôi rất tiếc đã quấy rầy ông một cách vô ích!

Ông ta đưa tờ báo ra. Ông này nhìn ngay vào một cái tin có đánh dấu chữ thập. Holmes và tôi nhìn qua vai thân chủ. Nội dung như sau:

"Howard Garrideb.

Nhà lắp máy nông cơ; máy giặt, máy cày tay và cày hơi nước, máy đục lỗ, máy bừa, xe thực dụng trong trang trại.

Ước lượng về giếng khoan.

Liên lạc tại Grosveher, Aston".

- Hay quá - Narthan Garrideb nói - Vậy là ta có người thứ ba rồi.

- Tôi đã mở những cuộc vận động tại Birmingham - Người Hoa Kỳ nói - Người đại diện của tôi đã gửi cho tôi bản tin này trong một tờ báo địa phương. Tôi đã khẩn trương viết thư cho người cùng họ và báo cho ông ta hay rằng ông sẽ gặp ông ta tại phòng của ông ta vào 4 giờ chiều mai.

- Ông muốn tôi đi gặp ông ấy à?

- Chớ sao? Tôi là một người Hoa Kỳ và tạt qua đây thôi, làm sao người ta tin được? Còn ông là một người Anh, có uy tín vững vàng, ông ta sẽ tin ông.

- Mấy năm nay tôi có đi đâu xa như thế bao giờ!

- Đừng ngại gì cả, ông Garrideb. Tôi đã chuẩn bị chuyến đi cho ông. Ông khởi hành lúc 12 giờ và chắc chắn tới nơi khoảng sau 2 giờ. Ông có thể trở về ngay trong đêm. Công việc của ông là chỉ gặp người đó, trình bày câu chuyện và xin một chứng nhận rằng ông ấy còn sống. Chúa ơi! - Y nói thêm một cách hùng hồn - Tôi phải lặn lội từ miền Trung Hoa Kỳ qua tới đây. Còn ông, ông chỉ bước một bước ngắn là đặt dấu chấm hết cho câu chuyện.

- Đúng vậy - Holmes nói xen vào - Tôi đồng ý hoàn toàn với ông cố vấn pháp luật.

Ông Narthan Garrideb vươn vai, vẻ mặt buồn rầu:

- Nếu ông thấy cần, thì tôi sẽ lên đường,

- Vậy là đã giàn xếp xong. Xin ông nhớ báo cho tôi biết kết quả khi thuận tiện - Holmes nói.

- Dễ thôi! - Người Hoa Kỳ cam kết và nhìn đồng hồ - Tôi phải đi đây. Mai tôi sẽ đến thăm ông, ông Narthan và sẽ tiễn đưa ông lên tàu đi Birmingham. Xin tạm biệt ông, ông Holmes.

Gương mặt của Holmes sáng rực khi người Hoa Kỳ đi ra.

- Ông vui lòng cho tôi xem bộ sưu tập của ông, ông Garrideb - Holmes nói - Trong cái nghề của tôi không có loại kiến thức nào là dư thừa cả và phòng ông quả là một bảo tàng viện.

Narthan Garrideb đỏ mặt lên vì sung sướng:

- Thưa ông. Nếu ông có thời gian, tôi xin đưa ông đi giáp vòng ngay bây giờ.

- Rủi là tối nay tôi bận - Holmes trả lời - Tuy nhiên tất cả các mẫu của ông được phân loại và dán nhãn kỹ lưỡng đến nỗi, tôi nghĩ đâu cần ông đích thân giải thích. Nếu ông cho phép, ngày mai, tôi hân hạnh được tham quan.

- Rất sẵn sàng. Căn hộ lúc đó khoá, nhưng trước 4 giờ chiều bà Sa-dơ dưới tầng trệt còn ở nhà, bà ấy có thể trao chìa khoá cho ông.

- Nếu ông dặn trước bà Sa-dơ thì thật là thuận lợi cho tôi. Nhân tiện xin ông cho biết người chủ nhà của ông là ai vậy?

Narthan Garrideb có vẻ bối ngỡ trước câu hỏi này.

- Ti-lơ, ở đường Edgware. Mà có chuyện chi vậy ông Holmes?

- Tôi là một nhà khảo cổ hạng trung về địa ốc - Holmes vừa nói vừa cười, "tôi thắc mắc không biết cần

nhà này được cất vào thời đại nữ hoàng Anne hay vào thời các vua Georges?"

- Chắc chắn là vào thời các vua Georges.

- Tôi đoán là xưa hơn một chút. Sự kiểm nghiệm cũng không khó! Xin tạm biệt ông Garrideb và chúc ông may mắn trong chuyến đi.

Người cho thuê nhà cư ngụ gần đó nhưng văn phòng đóng cửa nên chúng tôi quay về phố Baker. Sau buổi cơm tối, Holmes trở về với đề tài.

- Bài toán nhỏ của tôi đã tới hồi kết thúc. Anh Watson, anh đã thấy cái giải đáp rồi chứ?

- Một chuyện không đầu không đuôi.

- Cái đầu thì khá rõ rồi. Còn cái đuôi, ngày mai chúng ta sẽ thấy thôi. Anh không thấy điều gì trong cái tin rao vặt sao?

- Mấy cái giếng khoan!

- Ô, anh để ý đến cái giếng khoan! Hay quá, Watson! Anh mỗi ngày một tiến bộ. Ở nước Anh, người ta hết xài đến chúng, ở Mỹ thì còn thịnh hành. Thành ra cái tin rao vặt này là gốc Hoa Kỳ!

- Theo tôi thì chính tay Hoa Kỳ John Garrideb này muốn đăng. Nhưng để làm gì thì tôi không hiểu.

- Hẳn "điều hồ ly sơn", muốn ông lão này lên Birmingham. Lẽ ra tôi nên cho ông ấy hay trước là ông ta đi mò kim đáy biển, nhưng tôi cũng cần ông ấy đi cho trống nhà. Ngày mai anh sẽ rõ trắng đen.

Holmes thúc dậy rời nhà sớm và trở về vào giờ cơm, nét mặt trầm tư.

- Anh Watson, nội vụ nghiêm trọng hơn tôi đoán. Tôi báo trước, để anh có đủ hăng hái mà xông pha. Có nguy hiểm đó!

- Đây đầu phải là cái nguy hiểm đầu tiên mà tôi được chia sẻ. Nhưng lần này thì có gì đặc biệt?

- Ta đụng vào một công việc cực kỳ khó. Tôi đã xác định lý lịch của John Garrideb, tay cố vấn pháp luật đó. Hẳn chính là Killer Evans, một kẻ giết người nổi tiếng.

- Tôi cũng chưa thấy gì rõ cả.

- Phải, nghề nghiệp của anh không bắt buộc anh phải nhớ tên từng thằng sát nhân. Tôi có đến Scotland Yard gặp Lê-tra. Đôi khi ông ấy thiếu trực giác và thiếu tưởng tượng, tuy nhiên về mặt phương pháp và về mặt công việc cần cù, sâu sát thì Scotland Yard đoạt giải quán quân trên thế giới. Tôi nhớ ra rằng chỉ có tàng thư của Scotland Yard mới giúp ta biết tông tích anh chàng Hoa Kỳ này. Đương nhiên là tôi đã tìm ra cái khuôn mặt hồng hào của hắn trong đám chân dung của những kẻ giết người. Bên dưới có ghi: "James Winter còn được gọi là Morecroft, tức là Killer Evans"...

Holmes móc từ trong túi ra một phong bì.

- ... Tôi có ghi nguệch ngoạc vài chi tiết trong hồ sơ của hắn: Tuổi 44. Sinh tại Chicago. Ba lần giết người tại Hoa Kỳ. Trốn tù khổ sai nhờ thời gian xáo trộn chính trị và đến được Luân Đôn vào năm 1893. Giết một người trên bàn cờ bạc tại một hộp đêm ở đường Waterloo năm 1895. Nạn nhân chết, nhưng nhân chứng xác nhận chính hắn là thủ phạm. Nạn nhân được nhận dạng là Rodger Prescott, người nổi danh làm bạc giả tại Chicago. Hắn ra tù năm 1901, bị cảnh sát theo dõi sát, sống đời lương thiện. Thành phần cực kỳ nguy hiểm. Luôn có súng và sẵn sàng nhả đạn. Đó là con mối của chúng ta, Watson à! Mỗi ngon, anh đồng ý? - Nhưng hắn kiếm cái gì vậy?

- Đòn phép của hắn bắt đầu lộ nguyên hình. Tôi có tới người cho thuê nhà. Thân chủ của chúng ta đã ở đó từ 5 năm nay. Trước đó thì căn nhà này bỏ trống. Người ở trước, tên là Waldron. Tại dịch vụ cho thuê nhà, mọi người đều nhớ rõ Waldron này, người cao to, có râu quai nón, và đen đúa. Anh chàng đột ngột biến đâu mất, không ai nghe thấy tăm hơi gì. Còn Prescott (nạn nhân của Killer Evans, theo Scotland Yard) lại cũng là một người nâu, cao và râu ria xồm xoàm. Cho nên giả thiết khởi điểm là Prescott (tên cướp người Hoa Kỳ) đã sống tại căn hộ này. Hiện nay ông bạn vô tội Narthan Garrideb của ta biến căn hộ này thành viện bảo tàng. Ta đã tìm ra một khâu trong cái dây chuyền.

- Còn cái khâu kế tiếp?

- Hãy từ từ.

Anh lấy một khẩu súng lục ở ngăn kéo và trao cho tôi.

- Nếu người Hoa Kỳ này hãm hại người đồng họ, thì ta phải sẵn sàng. Anh Watson, cho phép anh ngủ trưa một giờ. Sau đó chúng ta phiêu lưu tại đường Ryder.

Đồng hồ gõ vang bốn tiếng khi chúng tôi đến căn nhà của Narthan Garrideb. Bà làm sắp xếp, bà tạo mọi dễ dãi cho chúng tôi. Holmes hứa sẽ thu xếp gọn ghẽ trước khi rời nhà. Bà ra đi, đóng cửa lại. Chỉ còn hai chúng tôi tại tầng trệt. Holmes liếc mắt quan sát căn hộ. Trong một góc tối có một cái tủ không, kê sát giường. Chúng tôi chui núp phía sau đó. Holmes thì thầm tiết lộ cho tôi đại cương của kế hoạch.

- Người Hoa Kỳ muốn cho thân chủ của mình rời khỏi căn hộ này. Chuyện đó là rõ ràng. Vì nhà sư tập không bao giờ đi xa nên người Hoa Kỳ phải vẽ vờ này nọ như anh đã thấy. Toàn câu chuyện về dòng họ Garrideb chỉ phục vụ cho mục đích đó. Quý quá chưa!

- Nhưng để làm gì?

- Đó là điều chúng ta sẽ phát hiện. Dự án của hắn không ăn nhập gì với thân chủ của chúng ta. Nó chỉ liên quan tới người mà hắn đã giết. Trong căn hộ này có thể có một bí mật phi pháp. Lúc đầu, tôi lầm tưởng thân chủ của chúng ta có một cái gì đó quý giá. Nhưng sự kiện Rodger Prescott với tiếng tăm trong giới giang hồ, đã ngụ tại căn hộ này, làm tôi ước đoán một nguyên nhân tồi tệ hơn. Chúng ta chỉ còn một việc để làm thôi, đó là nhẫn nại chờ đợi.

Một lúc sau, tôi nghe có tiếng cửa mở và có tiếng chân người. Chúng tôi co ro ngồi xồm trong bóng tối. Kế tiếp là tiếng động khô khan ở ổ khoá. Chàng Hoa Kỳ bước vào căn hộ, nhẹ nhàng đóng cửa lại, nhìn quanh quan sát, cởi áo choàng và tiến về phía cái bàn giữa, nhanh nhẹn đẩy cái bàn qua một bên, giở tấm đệm trải dưới bàn, cuộn nó lại, rồi rút cái xà-ben ngắn ở túi trong ra, quỳ gối và bắt đầu đào. Một lát sau thì một lỗ vuông xuất hiện. Killer Evans đánh diêm thắp một khúc nến và chui xuống mất hút. Holmes rờ nhẹ cổ tay tôi. Hai chúng ta rón rén tới miệng lỗ. Dù chúng ta di chuyển nhẹ nhàng nhưng sàn nhà cũ vẫn kêu cọt két dưới chân. Cái đầu của tên Hoa Kỳ lộ ra khỏi lỗ. Nó quay về hướng chúng tôi, bộ mặt giận dữ cùng cực. Nhưng gương mặt nó từ từ dịu lại khi thấy rõ hai họng súng.

- Được, được! - Nó vừa chui lên vừa lạnh lùng nói - Ông Holmes à! Ông đã thấy cái mảnh của tôi ngay từ đầu. Tôi nhìn nhận và chịu thua ông và...

Trong một thoáng, hắn rút súng và bắn hai phát. Tôi cảm thấy xé thịt trên đùi. Nhưng súng của Holmes bỏ vào đầu anh ta. Tôi mơ hồ thấy Killer Evans ngã trên sàn, máu chảy đầy mặt và Holmes tước vũ khí. Cuối cùng tay của bạn tôi ôm lấy tôi, kéo tôi đến một chiếc ghế.

- Bị thương có nặng không, Watson? Nặng không?

Thái độ cuống quýt của Holmes quả xứng đáng để tôi bị thương! Trong một giây lát, tôi thấy đôi mắt rớm lệ và đôi môi cương nghị run bần bật. Đây là lần đầu tiên tôi cảm thấy nhịp đập mạnh của con tim cũng cỗi. Cái phát hiện này bù đắp đầy đủ tất cả những năm tháng cộng tác khiêm tốn và bất vụ lợi của tôi.

- Không sao, Holmes à, chỉ trầy trụa sơ.

Holmes lấy dao rạch quần tôi.

- Đúng! - Anh ấy nói lớn và thở phào nhẹ nhõm - Vết thương xoang thôi.

Khuôn mặt của anh lại lạnh như đá. Khi nhìn tên tù của chúng tôi đang ngồi dậy, mặt mày ngơ ngác anh nói:

- Cũng may cho mày đó. Nếu mày giết Watson thì mày sẽ không toàn thân mà rời căn hộ này đâu. Giờ đây mày có điều gì nói để biện minh không?

Hắn không nói, chỉ nhìn chúng tôi. Tôi tì tay vào Holmes và hai chúng tôi cùng nhìn cái hầm nhỏ còn được chiếu sáng bởi khúc nến. Mắt chúng tôi dừng lại trên một cái máy rì sét, nhiều cuộn giấy lớn, chai lọ và nhiều gói nhỏ cột dây cẩn thận xếp kỹ lưỡng trên một cái đàn.

- Một máy in... Toàn bộ trang bị của tên trùm bạc giả! - Holmes nói.

- Đúng, thưa ông! - Tên Hoa Kỳ nhìn nhận, rồi rùng rợn đứng dậy nhưng cuối cùng buông mình xuống ghế trở lại.

Đó là một tên trùm tiền giả đáng sợ nhất tại Luân Đôn này. Đó là cái máy của Prescott và các gói trên bàn chứa hai trăm tờ năm bảng mà hắn đã sản xuất.

- Hai ông hãy sử dụng mớ đó, coi như bù vào công lao và tha cho tôi!

Holmes cười to:

- Bọn tao không mưu sinh bằng lối này, Evans à! Mày đã giết Prescott phải không?

- Đúng, và tôi đã lãnh năm năm về tội này, mặc dù chính nó tấn công tôi. Lẽ ra tôi phải được thưởng một huy chương thật to. Không ai có thể phân biệt được tiền của Prescott với tiền của ngân hàng Anh quốc! Nếu tôi không giết y, thì Luân Đôn đã tràn ngập tiền giả. Tôi là người độc nhất biết y sản xuất tại chỗ nào. Quý ông đã hiểu rõ tại sao tôi xoay sở mọi cách để đẩy ông già bắt bướm bướm ra khỏi đây vài giờ. Lẽ ra tôi giết chết ông ấy là gọn ghẽ hơn. Nhưng tôi không thể hạ sát một đối thủ không võ trang. Nói cho cùng, thưa ông Holmes, tôi đâu có tội.

- Cho tới phút này thì mày chỉ bị kết tội mưu sát - Holmes nói - Mày sẽ biết rõ khi qua giai đoạn hai. Hiện điều chúng tao cần là cái thân xác quý giá của mày. Kêu điện thoại cho Scotland Yard đi, anh Watson!

Đó là các sự kiện liên quan đến Killer Evans và cái sáng tạo tuyệt diệu của y về ba người cùng mang họ Garrideb. Sau này chúng tôi biết rằng ông bạn khảo cổ đáng thương bị suy sụp luôn sau cái chấn động làm tan nát mộng đẹp của ông.

Tin mới nhất cho biết ông đang ở một viện an dưỡng tại Brixton. Đó cũng là một ngày huy hoàng đối với Scotland Yard khi họ phát hiện được trang thiết bị của Prescott, tên làm bạc giả nổi tiếng. Thực sự Evans có góp một công lớn, giúp cho nhiều viên chức cao cấp ngủ ngon. Các viên chức này đương nhiên sẵn lòng đóng góp để mua một huy chương to bằng cái đĩa súp cho Evans vào bốn bức tường kín cho hắn suy ngẫm.